

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

04.08.2025 nr 45

Eesti Puuetega Inimeste Koja arvamus „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ määruse muutmise eelnõule

Eesti Puuetega Inimeste Koda tänab kaasamise eest. Toome välja meie liikmete ettepanekud, tähelepanekud ja küsimused. Positiivne on, et paljud abivahendid on lahti seotud korduva tõendi taotlemise vajadusest. Samas on loetelus veel abivahendeid, mille puhul kasutajad ei näe korduva tõendiküsimise vajalikkust. Kuuldeaparaatide vajadust ei ole vaja iga 4 aasta järel tõestada, kuna vajadus ei ole ajas muutuv. Abivahendi täpsema koodi ja nimetuse suudab kõige paremini tuvastada abivahendi ettevõtte. Piisab ühekordsest kõrvaarsti tõendist, et isikul on püsiv kuulmislangus ja ta vajab kuulmisabivahendit.

Samuti on ettepanek kaotada korduva abivahendi tõendi küsimine järgmiste abivahendite korral, kuivõrd nende abivahendite kasutamisel inimese abivajadus väljakujunenud puude korral ei muutu:

ISO-kood 04.33.06.01 püsiva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

EPIKoda ei toeta ISO-kood 12.12.05 (auto kohandused käsipiduri käsitlemiseks) ja 12.12.07 (auto kohandused roolisüsteemi käsitlemiseks) eeldamist abivahendite nimekirjast. Liikumispuudega inimeste tagasiside kohaselt ei ole viimase kahe aasta abivahendite müügistatistika (mille jooksul pole tehtud ühtegi kohandust) piisav alus abivahendite eemaldamiseks nimekirjast, sest praktikas on mõlemad abivahendid kasutusel. Paljudel juhtudel küll ostetakse juba kohandatud autod, kuid see ei välista, et mõnel hetkel on vajalik riigi abi auto kohandamiseks, sh vanema auto kasutamiseks, kus puudub vastav käsipiduri nupp. Auto kohanduste läbi erimenetluse pikendab inimese jaoks protsessi. Teatud liikumispuude korral on

roolihark ainuke alternatiiv rooli käsitlemiseks ning tegemist ei ole soodsa lahendusega, mida inimene ise ilma riigitoetuseta ostma läheks. **Seega on EPIKoda arvamusel, et nimetatud abivahendite eemaldamine nimekirjast on ennatlik ning palume arvestada abivahendite ettevõtete arvamuse kõrval ka abivahendite kasutajate arvamust ning jätta auto kohandused käsipiduri ja roolisüsteemi käsitlemiseks abivahendite loetelusse.**

Eelnõust: *ISO-kood 22.06.12.05 teise kõrva heli ülekande süsteemid (CROS) – täpsustatakse sõnastust, et oleks üheselt arusaadav, millist abivahendit mõeldakse. Mõeldud on standardse kuuldeaparaadi ja heli teise kõrva juhtiva aparaadi (CROS) komplekti. Sõnastusest eemaldatakse seadistamisega seotud tekst, sest see ei kuulu oma olemuselt abivahendi täpsustuse või kitsenduse alla.*

Seadistuse senine sõnastus vajab täpsustust- kuidas praegu ja tulevikus on hinnastatud aparaadi seadistamine?

Lisaks on Eesti Vaegkuuljate Liit ja Eesti Puuetega Inimeste Koda mitmel korral (2023. ja 2024 aastal) välja toonud kasutajate vaatest kitsaskohti, millega seni arvestatud pole. Kuna Sotsiaalministeerium plaanib abivahendite üleviimise Tervisekassase, on oluline, et kitsaskohad oleksid lahendatud enne abivahendite üleviimist. Toome siinkohal veelkord välja varasemalt tehtud ettepanekud:

- Palume tõsta kommunikatsioonivõimendid (kood 22.06.06) kuulmisabivahenditest (22.06.12) eraldi. Hetkel on kommunikatsioonivõimendite juurde kirjutatud välistava koodina: v.a koodidega 22.06.12, 22.06.15 ja 22.06.21 tehingu teostanud isik. Samuti on kuuldeaparaatide juurde kirjutatud välistava koodina v.a koodiga 22.06.06, 22.06.12 tehingu teinud isik. Nimetatud muudatus on vajalik selleks, et inimene, kes on ostnud kommunikatsioonivõimendi, saaks soetada ka kuuldeaparaadi. Kommunikatsioonivõimendi on sageli esimene kuulmisabivahend, kui inimesele veel ei ole kuuldeaparaati väljastatud. Ei ole õiglane abivajaja suhtes panna ta ootama 5 aastat, enne kui ta saab soodushinnaga kuuldeaparaadi.
- Palume lisada abivahendite nimekirja ka kuuldeaparaatide lisatarvikud. Implantaatidel on lisatarvikute soetamise võimalus olemas (kood 22.06.21.03). Kuuldeaparaatidel on samuti vaja lisatarvikuid- filtreid, ressiivereid, kuivatustablette, akulaadijaid, akupanku, patareisid jm). Kuna

implantaatidel on see summa 375 eurot aastas, siis paluksime sama võimalust ka kuuldeaparaatide osas.

- Palume eraldada kuuldeaparaadi individuaalne otsik (kood 22.06.12.04) kuulmisabivahenditest eraldi (22.06). Ei ole õiglane, et ainult need inimesed saavad soodushinnaga uue individuaalotsaku, kellel on kehtiv, ehk 4 aastat vana aparaat. Paljud inimesed ostavad kuuldeaparaadi välismaalt, nemad ei saa sel juhul soetada Eestis individuaalotsakut soodushinnaga. Lisaks on paljudel inimestel töökorras aparaadid kasutusel rohkem kui 4 aastat, ei ole mõistlik osta selle jaoks uus kuuldeaparaat, et saada soodushinnaga uus individuaalotsak. Samas on individuaalotsakut sageli vaja uuendada 1 kord aastas. Ainus lahendus on eraldada määrusest abivahendite nimekirjast otsik aparaadist. Hetkel on määrukses sees lause, et otsik on koodiga 22.06.15, 22.06.21.01 tehingu teostanud isikule. Meil ei ole selgust, kas otsiku saab osta ka inimene, kelle aparaat on 5 aastat tagasi soetatud?

- Palume võimaldada kuulmisimplantaadi kasutajal soetada implantaadi kehtivusajal ka kuuldeaparaat. Sageli on inimesel ühes kõrvas implantaat, teises kasutab kuuldeaparaati. Praegune määrus aga kahte erinevat abivahendit korraga ei võimalda. Määrukses on piirang, et ka implantaadi protsessorit ei saa siis, kui on ostetud kommunikatsioonivõimendi. Palume seda piirangut selgitada.

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Maarja Krais-Leosk
Tegevjuht
Eesti Puuetega Inimeste Koda

Kristi Kähär
Toetuste ja teenuste nõunik
+372 5401 0462
kristi.kahar@epikoda.ee